

**REGULAMIN STUDENCKICH PRAKTYK ZAWODOWYCH
NA KIERUNKU FILOLOGIA GERMAŃSKA
UNIwersytetu ŚLĄSKIEGO W KATOWICACH**

Na podstawie Zarządzenia nr 92 Rektora Uniwersytetu Śląskiego z dnia 22 czerwca 2020 r. w sprawie określenia wytycznych dotyczących organizacji w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach praktyk zawodowych studenta, art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 85, z późn. zm.), wprowadza się Regulamin studenckich praktyk zawodowych w następującym brzmieniu:

§ 1

Postanowienia ogólne

1. Praktyki zawodowe studentów, zwane dalej „praktykami zawodowymi”, są integralną częścią programu studiów I stopnia na kierunku Filologia Germańska.
2. Użyte w regulaminie określenia oznaczają:
 - a) Uczelnia – Uniwersytet Śląski w Katowicach;
 - b) wydział – Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Śląskiego;
 - c) dziekan – dziekan Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Śląskiego;
 - d) instytucja przyjmująca – zakład pracy, który przyjmuje studenta na praktykę;
 - e) praktyka – praktyka zawodowa odbywana w placówkach państwowych lub prywatnych w kraju lub za granicą umożliwiającą studentowi wykonywanie prac zgodnych z programem kształcenia i zapewniająca uzyskanie kompetencji zawodowych;
 - f) opiekun praktyk – nauczyciel akademicki powołany przez Prodziekana ds. Kształcenia i Studentów, tzw. opiekun akademicki praktyk, z ramienia Uczelni.
3. Praktyki zawodowe mają formę ciągłą (są to praktyki o charakterze specjalnościowym, indywidualne, odbywające się podczas roku akademickiego lub wakacji).
4. Rodzaj i czas trwania praktyki zawodowej określa program studiów.
5. Podstawowym celem praktyki zawodowej jest zrealizowanie efektów uczenia się wynikających z programu studiów na kierunku Filologia Germańska:
 - a) efekty uczenia się dla specjalności: **tłumaczeniowa w zakresie języków specjalistycznych i język szwedzki** na studiach I stopnia:
W zakresie wiedzy student:
 - posiada wiedzę na temat specyfiki i struktury organizacyjnej zakładu pracy oraz zna zasady jego funkcjonowania;

W zakresie umiejętności student:

- potrafi realizować zadania wymagające użycia języka obcego, takie jak prowadzenie rozmów telefonicznych, pozyskiwanie informacji z prasy, Internetu i innych mediów, formułowanie pism i ofert;
- potrafi planować i organizować swoją pracę w wyznaczonym zakresie obowiązków i w określonym czasie;
- posiada umiejętności obsługiwanie urządzeń niezbędnych do realizacji powierzonych zadań.

W zakresie kompetencji społecznych student:

- potrafi współdziałać w zespole; skutecznie porozumiewa się z członkami grupy oraz z otoczeniem.

b) efekty uczenia się dla specjalności: **język niemiecki od podstaw** na studiach I stopnia:

W zakresie wiedzy student:

- posiada wiedzę na temat specyfiki i struktury organizacyjnej zakładu pracy oraz zna zasady jego funkcjonowania;

W zakresie umiejętności student:

- potrafi realizować zadania wymagające użycia języka obcego, takie jak prowadzenie rozmów telefonicznych, pozyskiwanie informacji z prasy, Internetu i innych mediów, formułowanie pism i ofert;
- potrafi planować i organizować swoją pracę w wyznaczonym zakresie obowiązków i w określonym czasie;
- wykazuje aktywność w samodzielnym podejmowaniu działań zawodowych;
- zachowuje otwartość w korzystaniu z nowoczesnych technologii w środowisku zawodowym;

W zakresie kompetencji społecznych student:

- potrafi pracować w zespole wedle celów i wskazówek formułowanych przez kierownika zespołu.

c) efekty uczenia się dla specjalności: **nauczycielska** na studiach I stopnia:

Dla studentów: nabór do roku akademickiego 2018/2019

Semestr 4 (30 h): praktyki psychologiczno-pedagogiczne

W zakresie wiedzy student zna i rozumie:

- specyfikę przedszkola, szkoły lub placówki, realizowanych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy oraz prowadzonej dokumentacji.

W zakresie umiejętności student potrafi:

- dokonać obserwacji aktywności uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, interakcji dorosły – dziecko oraz interakcji między uczniami, procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, dynamiki grupy, ról pełnionych przez

uczestników grupy, zachowania i postaw, jak również czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk, w tym sposobu integrowania działalności opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej oraz działań na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny w grupie;

- współdziałać z opiekunem praktyk w sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą, w podejmowaniu działań wychowawczych, prowadzeniu zorganizowanych zajęć wychowawczych;
- rozwijać umiejętności w pełnieniu roli opiekuna-wychowawcy, w szczególności w zakresie diagnozowania dynamiki grupy, w poznawania uczniów i wychowanków, ich sytuacji społecznej, potrzeb, zainteresowań i zdolności;
- samodzielnie organizować i prowadzić działania oraz zajęcia opiekuńczo-wychowawcze wobec grupy i poszczególnych uczniów.

W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:

- animowania aktywności grupy i współdziałania jej uczestników;
- podejmowania indywidualnej pracy i działań wychowawczych o charakterze interwencyjnym w sytuacjach konfliktu, zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych;
- analizy i interpretacji zdarzeń pedagogicznych, konfrontowania wiedzy teoretycznej z praktyką;
- oceny własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych.

Semestr 4 (60 h) i semestr 5 (60 h): praktyki dydaktyczne

W zakresie wiedzy student zna i rozumie:

- specyfikę szkoły lub placówki, realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy oraz prowadzonej dokumentacji.

W zakresie umiejętności student potrafi:

- dokonać obserwacji toku metodycznego (metod, form pracy, stosowania pomocy dydaktycznych, sposobów aktywizowania i oceniania) i czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji (w tym działań na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny), interakcji dorosły – dziecko oraz interakcji między uczniami w trakcie lekcji, procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i uczniów szczególnie uzdolnionych;
- współdziałać z opiekunem praktyk w planowaniu i przeprowadzaniu lekcji (zajęć), organizowaniu pracy w grupach, przygotowywaniu i wykorzystaniu pomocy dydaktycznych, technologii informacyjnej w pracy, kontrolowaniu i ocenianiu uczniów, podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych;

- pełnić rolę nauczyciela w zakresie planowania lekcji (zajęć), formułowania celów, doboru metod i form pracy oraz środków dydaktycznych, dostosowywania metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej, organizacji i prowadzenia lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze.

W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:

- animowania aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijania umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej;
- podejmowania działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej i podejmowania współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami;
- analizy i interpretacji zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym do konfrontowania wiedzy teoretycznej z praktyką;
- oceny własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron).

Dla studentów: nabór rok akademicki 2019/2020 i następne

Semestr 3 (30 h): praktyki psychologiczno-pedagogiczne

W zakresie wiedzy student zna i rozumie:

- zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają;
- organizację, statut i plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego;
- zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią.

W zakresie umiejętności student potrafi:

- wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze;
- wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów;
- wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas;
- wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich;
- zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych;

- analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczone w czasie praktyk

W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:

- skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy.

Semestr 4 (60 h) i semestr 5 (60 h): praktyki dydaktyczne

W zakresie wiedzy student zna i rozumie:

- zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty;
- sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty;
- rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty.

W zakresie umiejętności student potrafi:

- wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej;
- zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć;
- analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczone w czasie praktyk.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.

6. Miejsce odbywania praktyk zawodowych:

- a) studenci powinni we własnym zakresie poszukiwać instytucji, w której odbędą praktykę zawodową; samodzielność studenta pod tym względem należy uważać za istotny element realizacji jednego z podstawowych celów praktyki – rozpoczęcia samodzielnej aktywności zawodowej;
- b) opiekun akademicki praktyk służy studentowi wsparciem w ustaleniu miejsca realizacji praktyki.

7. Skierowanie studenta na praktykę zawodową do wskazanej przez niego instytucji następuje w trybie określonym w § 2.

8. Studentom nie przysługują od Uczelni żadne świadczenia finansowe z tytułu praktyki zawodowej.

9. Studenci kierowani na praktyki zawodowe są objęci ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków, na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach. Świadczenia określone w tej ustawie są finansowane ze środków budżetu państwa.

§ 2

Organizacja praktyk zawodowych

1. Praktyki zawodowe odbywane są na podstawie porozumień o organizacji praktyk zawodowych.
2. Opiekunem praktyki zawodowej jest:
 - a) nauczyciel akademicki powołany przez Prodziekana ds. Kształcenia i Studentów (tzw. opiekun akademicki praktyk), z ramienia Uczelni;
 - specjalność **tłumaczeniowa w zakresie języków specjalistycznych**: dr Krzysztof Kłosowicz
 - specjalność **język szwedzki**: dr Krzysztof Kłosowicz
 - specjalność **język niemiecki od podstaw**: dr Mariusz Jakosz
 - specjalność **nauczycielska**: dr Marzena Będkowska-Obłąk
 - b) przedstawiciel instytucji przyjmującej oraz szkoły lub placówki pedagogicznej, w rozumieniu ustawy o systemie oświaty, zwanej dalej „placówką”.
3. Do zawierania porozumień, o których mowa w ust. 1 upoważniony jest Prodziekan ds. Kształcenia i Studentów lub osoby działające z jego upoważnienia. Wzór porozumienia stanowi załącznik nr 1 (dla specjalności: tłumaczeniowej w zakresie języków specjalistycznych, język szwedzki, język niemiecki od podstaw) lub załącznik nr 2 (dla specjalności nauczycielskiej).
4. Ustala się następujący ramowy program praktyki zawodowej:
 - a) zapoznanie z regulaminami i przepisami BHP obowiązującymi w instytucji przyjmującej;
 - b) wykonywanie zadań wskazanych przez opiekuna praktyk z ramienia instytucji przyjmującej;
 - c) podsumowanie odbytej praktyki zawodowej i sporządzenie raportu.
5. Czas trwania praktyki zawodowej wynosi dla:
 - a) specjalności **tłumaczeniowa w zakresie języków specjalistycznych**: 120 godzin dydaktycznych;
 - b) specjalności **język szwedzki**: 30 godzin dydaktycznych;
 - c) specjalności **język niemiecki od podstaw**: 30 godzin dydaktycznych;
 - d) specjalności **nauczycielska**:
 - dla studentów: nabór do roku akademickiego 2018/2019
 - semestr 4 (praktyki psychologiczno-pedagogiczne): 30 godzin dydaktycznych;
 - semestr 4 i 5 (praktyki dydaktyczne): w każdym semestrze po 60 godzin dydaktycznych
 - dla studentów: nabór rok akademicki 2019/2020 i następne

- semestr 3 (praktyki psychologiczno-pedagogiczne): 30 godzin dydaktycznych;
 - semestr 4 i 5 (praktyki dydaktyczne): w każdym semestrze po 60 godzin dydaktycznych.
6. Student może odbywać praktykę zawodową we wszelkich placówkach państwowych lub prywatnych, w kraju lub za granicą, które umożliwią mu wykonywanie prac zgodnych z profilem kształcenia, oraz które umożliwiają mu realizację efektów uczenia się określonych w § 5, p. 5. Praktykę można więc podjąć m.in. w wydawnictwach i redakcjach czasopism, biurach tłumaczeniowych, środkach masowego przekazu, instytucjach kulturalnych i oświatowych, biurach podróży, placówkach kulturalnych itp. Wybór instytucji lub placówki, w której student planuje odbywać praktyki, należy wcześniej skonsultować z opiekunem praktyk.
7. Praktykę można rozpocząć nie wcześniej niż po zaliczeniu co najmniej pierwszego semestru studiów, jednak najpóźniej na semestrze 4. Nie dotyczy to studentów, którzy uzyskają zgodę na zaliczenie praktyki zawodowej w terminie późniejszym:
- Na podstawie Zarządzenia Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach nr 59 z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie ustalenia sposobu realizacji zajęć dydaktycznych w czasie stanu epidemicznego na pisemny wniosek studenta dopuszcza się możliwość zmiany terminu odbycia praktyk zawodowych i terminu zaliczenia. Decyzję podejmuje dziekan lub jego odpowiedzialny pełnomocnik po konsultacji z opiekunem praktyk.
 - W takim przypadku praktykę można odbyć najpóźniej na semestrze 6, przy czym brak zaliczenia praktyki w tym terminie jest traktowany tak samo jak brak zaliczenia przedmiotu. Pozostałe postanowienia dotyczące organizacji praktyk zawodowych zachowują ważność. Dotyczy to przede wszystkim warunku realizacji praktyk w terminie niekolidującym z zajęciami wynikającymi z planu studiów;
 - Na podstawie Zarządzenia Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach nr 59 z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie ustalenia sposobu realizacji zajęć dydaktycznych w czasie stanu epidemicznego student po konsultacji z opiekunem praktyk może odbyć praktykę w formie zdalnej, pod warunkiem realizacji zakładanych efektów uczenia się.
9. Student niepełnosprawny (legitymujący się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem równoważnym) ustala z opiekunem praktyk i instytucją przyjmującą program praktyki z uwzględnieniem stopnia swojej niepełnosprawności.

§ 3

Obowiązki studenta

Student zobowiązany jest do:

- a) wybrania instytucji przyjmującej, w której zostanie odbyta praktyka;

- b) podpisania oświadczenia o zapoznaniu się z zasadami organizacji praktyk (wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 4);
- c) należytego wypełniania powierzonych mu obowiązków zawodowych, wynikających z programu praktyki;
- d) przestrzegania regulaminu pracy obowiązującego w miejscu odbywania praktyki;
- e) współpracy z przedstawicielem instytucji przyjmującej i stosowania się do jego zaleceń.

§ 4

Nadzór nad praktykami zawodowymi

1. Nadzór nad realizacją praktyk zawodowych na wydziale sprawuje Prodziekan ds. Kształcenia i Studentów.
2. Opiekun akademicki praktyki zobowiązany jest do:
 - współpracy z dyrektorem kierunku w zakresie organizacji praktyk zawodowych na wydziale;
 - wsparcia studenta w poszukiwaniu miejsca odbywania praktyki zawodowej;
 - wydawania studentom skierowań wg wzoru stanowiącego załącznik nr 3;
 - zapoznania studentów z programem praktyki zawodowej;
 - odbierania od studentów oświadczeń o zapoznaniu się z zasadami organizacji praktyk zawodowych wg wzoru stanowiącego załącznik nr 2;
 - zapewnienia zgodności przebiegu i liczby godzin dydaktycznych praktyki zawodowej z jej programem;
 - rozstrzygania wspólnie z kierownictwem instytucji przyjmującej spraw związanych z przebiegiem praktyki zawodowej;
 - udzielania pomocy i porad studentom w zakresie praktyki zawodowej;
 - kontrolowania przebiegu praktyk zawodowych zgodnie z ustalonym programem, czuwania nad zapewnieniem warunków niezbędnych do jej prowadzenia, stosownie do ustaleń porozumienia zawartego pomiędzy Uczelnią a instytucją przyjmującą;
 - nadzorowania i monitorowania realizacji celów i efektów założonych dla praktyk zawodowych (w tym weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się);
 - gromadzenia, przechowywania i archiwizacji dokumentacji przebiegu praktyk zawodowych.

§ 5

Zaliczenie praktyki zawodowej

1. Warunkiem zaliczenia praktyki zawodowej przez studenta jest jej odbycie w ustalonym terminie (poświadczony w raporcie z przebiegu praktyki zawodowej, załącznik nr 5) oraz arkusz oceny pracy studenta podczas odbywania praktyki zawodowej/przygotowującej do wykonywania zawodu

nauczyciela (załącznik nr 7). Na tej podstawie student otrzymuje od opiekuna praktyk wpis do indeksu (ocena) i protokołu w systemie USOS. Za praktykę będącą częścią programu studiów przypisuje się określoną w tym programie liczbę punktów ECTS.

2. Student zobowiązany jest dostarczyć opiekunowi akademickiemu następujący komplet dokumentów:
 - porozumienie o organizacji praktyki zawodowej lub porozumienie o organizacji praktyki zawodowej przygotowującej do wykonywania zawodu nauczyciela;
 - skierowanie na praktyki oświadczenie;
 - oświadczenie;
 - raport z przebiegu praktyki zawodowej;
 - arkusz oceny pracy studenta podczas odbywania praktyki zawodowej lub arkusz oceny pracy studenta w zakładzie pracy.
3. Opiekun akademicki praktyki zawodowej może zaliczyć praktykę na podstawie udokumentowanej pracy zawodowej studenta, udziału w obozie naukowo-badawczym lub w innym przypadku, zgodnej z profilem kształcenia na kierunku studiów lub specjalności, jeżeli stwierdzi że zostały osiągnięte wymagane efekty uczenia się. W celu zaliczenia praktyki zawodowej, student składa do właściwego opiekuna akademickiego praktyki zaświadczenie o zatrudnieniu z zakładu pracy oraz podanie o wyrażenie zgody na zaliczenie jako praktyki pracy zawodowej wg wzoru stanowiącego załącznik nr 6, z zastrzeżeniem ust. 4. Dodatkowym warunkiem uzyskania zaliczenia jest przedłożenie arkusza oceny pracy studenta w zakładzie pracy (załącznik nr 8).
4. W przypadku realizacji przez studenta praktyki zawodowej za granicą, zaliczenia praktyki dokonuje dziekan na podstawie zrealizowanego i uprzednio zatwierdzonego porozumienia.
5. Odbywanie praktyki zawodowej nie zwalnia studenta z obowiązku zaliczania zajęć dydaktycznych objętych planem studiów ani też nie jest podstawą do usprawiedliwienia jego nieobecności na tych zajęciach.

§ 6

Postanowienia końcowe

1. Sprawy dotyczące zasad odbywania i zaliczania praktyk nieobjęte przepisami niniejszego regulaminu reguluje Zarządzenie nr 92 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 22 czerwca 2020 r. w sprawie określenia wytycznych dotyczących organizacji w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach praktyk zawodowych studenta.
2. Postanowienia niniejszego regulaminu odnoszą się do studentów rozpoczynających studia począwszy od roku akademickiego 2020/2021.
3. Regulamin wchodzi w życie z dniem przyjęcia go uchwałą Rady Kierunku Filologia Germańska.

4. We wszystkich sytuacjach nieujętych w powyższym regulaminie organem rozstrzygającym jest Prodzikan ds. Kształcenia i Studentów Wydziału Humanistycznego.

ZAŁĄCZNIKI

- Załącznik nr 1: Porozumienie o organizacji praktyki zawodowej
- Załącznik nr 2: Porozumienie o organizacji praktyki zawodowej przygotowującej do wykonywania zawodu nauczyciela
- Załącznik nr 3: Skierowanie na praktyki
- Załącznik nr 4: Oświadczenie
- Załącznik nr 5: Raport z przebiegu praktyki zawodowej
- Załącznik nr 6: Podanie o wyrażenie zgody na zaliczenie jako praktyki pracy zawodowej
- Załącznik nr 7: Arkusz oceny pracy studenta podczas odbywania praktyki zawodowej
- Załącznik nr 8: Arkusz oceny pracy studenta w zakładzie pracy